

O poutnicích do Emaus

Základ kázání: Sk 1,6-8

Čtení: L 24,13-36

Písňe: 175, 622, 349, 635, 397

Začalo to ráno, když se vrátily ženy od hrobu – prý prázdného, jak říkaly. Co říkají ženy, to bral tehdy na veřejnosti málokdo vážně, copak tomu můžou vůbec rozumět, říkali nahlas mužové-učedníci, ale přece jen jim to vrtalo hlavou. Závažné ovšem je, že tam prý potkaly Božího posla. Nedokážou sice říct, jak vypadal, protože sklonily tváře k zemi, takže nic neviděly, ale Boží posel prý to byl a prý jim řekl: “Proč hledáte živého mezi mrtvými, co by tu dělal? Tady není.”

Proč hledáte živého mezi mrtvými, no na tom něco je, to měl ten anděl teda pravdu; živý mezi mrtvé nepatří. A prý ať si vzpomeneme, co nám učedníkům Ježíš říkal už kdysi předtím: že ho hříšní lidé zabijí, on že ale bude žít.

Teď si o tom povídají dva z těch, kdo měli k Ježíšovi docela blízko. Jdou do jedné vzdálené vesnice a znovu probírají, co se událo. Mají to však všechno z druhé ruky, sami u toho nebyli, a do zpráv z druhé ruky se vždycky připlete i něco, co tam původně nebylo.

“A co když to je pravda, co ty ženy říkaly?” povídá jeden.

“Ty už jsi někdy slyšel, aby někdo vstal z mrtvých? Už se to někomu z vaší rodiny stalo?” namítne druhý.

“Nestalo, ale když to říkal anděl...”

“To říkají ty ženské, že to byl anděl, tys ho neviděl. Já tomu moc nevěřím. Leda že by se po smrti nějak převtělil a zmizel, to snad.”

“Převtělil?” nevrle zvýšil hlas první. “Jako že už není učitel a mistr, ale třeba králík? Tomu ty věříš?”

“Vlastně asi nevěřím, jen mě to tak napadlo. Někdy se to tak

říká.”

“Lidi toho navykládají! To jako že to byl spravedlivý muž Boží a teď bude někdo jiný, třeba ďáblův posel, ne? Víš, co by to znamenalo? Že už se nemůžeme spolehnout vůbec na nic a na nikoho. Věříš Bohu a on se ti převtělí čert ví do koho, třeba jako Zeus, když vyrazí na zálety. Takhle to myslíš?”

Druhý učedník řadí zpátečku: “To ne. Možná je to jinak. Možná je to spíš tak, že to doopravdy byl Boží posel, řekněme sám Bůh, a že se nechal ukřižovat jen jako, klinická smrt, rozumíš, a pak jim utekl, když mysleli, že je s ním konec.”

Do prvního učedníka jako když píchne: “No tak to je ještě horší. Človče, já ti mu doopravdy věřil, šel jsem za ním opravdu oddaně – a ty, když ti neprojde převtělení, mi tu vykládáš, že tu byl jen jako. Takže nás učil jen jako, jo? Takový božský výlet si udělal jako ty celebrity z Olympu, a šup zpátky na nebe a nás tu nechá! Víš, co by znamenalo tohle? Že mu na nás tak moc nezáleží! Že se mu to tu nejspíš moc nepovedlo, a tak zase šel. Ale já mu fakt věřil, tak nefantazíruj a nechej mě truchlit!”

Vtu chvíli se do toho vložil třetí pocestný. To nebyl učedník, to byl muž, kterého neznali, nebo si aspoň nevzpomínali, že by ho znali. Vyptal se jich, o čem že to mluví (“ty jsi široko daleko snad jediný, kdo o tom nic neslyšel!”), a pak jim to kupodivu začal sám vysvětlovat – ukázalo se, že o té události dobře věděl. Vysvětloval jim, že zkusmé teorie druhého učedníka jsou opravdu poněkud zmatené: Kdyby Bůh přišel mezi lidi jen jako a pak zase utekl, co by jim byl platný? Jen by si ověřili, že se jich to netýká, protože Bůh si žije po svém a oni také. A kdyby to Bůh chvíli byl a chvíli zase nebyl, jak by mu mohli věřit? Copak pravda chvíli platí a chvíli ne a láska je chvíli dobrá a chvíli na to špatná?

A pokud jde o truchlení, jemuž se upřímně věnoval ten první, ani truchlení není na místě: Byl to skutečně muž Boží, řekněme Bůh sám, a právě to je na tom to skvělé: že to byl normální člověk, i s tou opravdickou smrtí na konci. Žádné jen jako a šup na nebe,

vy si tu zůstaňte. Naopak: Lidský úděl nesl se vším všudy, a rovnou ten nejhorší. A unesl ho a taky ho pronesl branou, za kterou ho jaktěživo my lidi nemohli dotáhnout. My za ním teď tou bránou Božího království můžeme jít taky, jen tak nalehko, neboť tu tíhu odtáhl on. Což mimochodem proroci říkali už dávno a dávno, že to tak musí být: že přijde mesiáš, aby nám připravil cestu, a že ten mesiáš vejde do Boží slávy a že tam vstoupí cestou utrpení, a ne jinak. Takhle to říkali, vlastně je o tom celé Písmo.

Když pocestný domluvil, měli o čem přemýšlet. Ledacos z toho, co se píše v první části bible, jim najednou bylo jasnější. Třeba tohle, znáte to? “Život se mnou zametl, ocitl jsem se dočista na dně. Ze všech stran mě obklíčilo neštěstí, Bůh mě opustil a závory k životu se nade mnou zavřely už navždy. Oběma nohama jsem v pekle a není odtud úniku. Jenže ty, Hospodine, ty jsi mě odtud vyvedl, tys mě zachránil a dals mi život.”

Tohle se píše ve vyprávění proroka Jonáše, když mu bylo úplně nejhůř (když ho lidi hodili přes palubu a měl zato, že na něj zanevřel i Bůh). Až dosud to učedníci četli jako příběh o jakémsi dávném Jonášovi, a teď pochopili, že by to měli číst jinak: že je to příběh o Boží záchraně. O Boží pomocné ruce pro Jonáše nebo třeba pro vás.

Na Velikonoce se odnepaměti slavilo, že nám Bůh odpouští naše viny, a obětoval se přitom beránek (aby bylo jasno, že jsme si neodpustili sami, ale že je to příběh Božího vysvobození, které jsme dostali). Vlastně se to dá vzít tak - pochopili teď - že je Ježíš právě takový beránek, beránek Boží obětovaný za hřích světa. Za náš hřích - za můj a za váš. Opuštěný, zabitý, oběma nohama v pekle - ale pamatujete, co jsme o tom před chvíličkou četli? “Tys mě, Hospodine, zachránil a dals mi život.” Přesně takhle to bylo i s Ježíšem. Peklo na tuhle návštěvu doplatilo: Ježíš odemkl závoru, aby velikonoční odpuštění mohlo vstoupit i tam. A tak se stalo, že od Ježíšových Velikonoc už smrt není naším šéfem, peklo dostalo náhubek a my se můžeme vydat kamkoli a Ježíš - obětovaný Boží

beránek, kterého Bůh vzkřísil - tam jde už před námi.

Krásně se jim to poslouchalo, jenže už byli u cíle, cedule Emausy už byla na dohled. Třetí poutník se loučil, že půjde dál. “A to ne, zůstaň s námi, pane, když se stmívá, zůstaň s námi, den se nachýlil.”

Zůstal s nimi tedy na večeři. Vzal chleba, poděkoval za něj, rozlomil ho a podával jim. Nic neobvyklého, za chleba se děkovalo vždycky a ten jejich se nikdy nekrájel, vždycky se lámal a podával. Jenže oni si vzpomněli: takhle to dělal Ježíš, škoda, že už mezi námi není.

“Co kdybychom už tu s ním zůstali napořád, když je nám s ním tak hezky?” napadlo je, ale než to stačili promyslet, byl cizinec pryč. Byl Ježíš pryč. Mesiáš vás zbavil tíhy strachu ze smrti a tíhy vin, ale nenechá se ochočit, aby vám byl k ruce.

Byl pryč, ale jim zůstala zkušenost, která pravila, že jeho dílo pokračuje dál. A když jsou aspoň dva, když spolu lámou chleba a dělí se o víno, tehdy vnímají snad ještě o trochu víc než jindy, že nejsou sami, že Kristus je s nimi. Jindy na to, upřímně řečeno, není čas a klid; ale je dobré si ho udělat. Začali se tedy pravidelně scházet (v neděli). To není povinnost, kdepak: to vzniklo z přání, aby byli spolu, ti kdo žijí stejnou vírou, a aby sdíleli radost, kterou z toho měli. A aby sdíleli i trable, které měli: snad jim s nimi pomůže zrovna někdo z těch, kdo taky chtějí patřit ke Kristu.

Ještě před chvílí ho přemlouvali, aby s nimi zůstal, vždyť už se den nachýlil. Ale teď je všechno jinak, nachýlil nenachýlil, vydali se okamžitě na tříhodinovou cestu zpátky. Protože tohleto musejí rozhodně říct ostatním, nejdřív těm jedenácti, co s Ježíšem bývali skoro pořád: že Velikonoce nejsou od toho, aby se truchlilo. Že je to jinak. Dostali jsme od něj kus chleba, který rozlomil a podal nám ho. Tak ho vezmeme a taky rozlomíme a podáme zase dalším. Třeba těm, kdo jsou smutní a prožívají nějaké peklo: zrovna ti by měli vědět, že tu tíhu Ježíš už odtáhl a vyhlásil amnestii. Tohle jim rozhodně řekneme.

Když dorazili do Jeruzaléma, našli tam skutečně těch jedenáct - i oni už věděli, že hřbitov není to pravé místo pro život. A tak tu teď seděli spolu a sdělovali si, co je nového. Jedni se na druhých učili, že na Ježíše nikdo z nich nemá patent. Že sami, bez druhých, jste jak se šupinami na očích. Že když čtete Písmo - totiž to v něm, co ukazuje ke Kristu - pak se vám třeba srdce rozhoří. A že když si Ježíše chcete nějak koupit nebo rezervovat pro sebe, on už tam není. Ale je s vámi, když jste v jeho jménu s těmi druhými.

Vjeho jménu se seberme a pojďme dělat, co je třeba. Teď je to na nás, přece tu Boží hřivnu někam nezakopeme, ta musí nést užitek, od toho nám ji svěřil. Nebude to zrovna lehké, špítali si mezi sebou (a měli pravdu), ale nebáli se, protože už věděli tamtu důležitou věc: že když jste s těmi druhými pospolu v jeho jménu, on je uprostřed vás.